

Гавловська А.О.

*Старший викладач кафедри галузевого права
юридичного факультету
Херсонського державного університету*

Гасанов О.

*студент 2 курсу юридичного факультету
Херсонського державного університету
м. Херсон, Україна*

НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА» ЯК ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ МОЛОДІЖНИХ ПРОГРАМ

Формування та реалізація державних молодіжних програм потребує теоретичного визначення поняття «молодіжна політика». Адже, молодіжна політика – це сфера державної діяльності в межах і на досягнення завдань якої спрямовано механізм формування і реалізації комплексних та адресних державних молодіжних програм.

Термін «політика» має своє походження від давньогрецького «politiká» та широко досліджується протягом усього розвитку політичної думки людства. Зокрема, Аристотель визначав політику, як сферу публічних, загальних, загальнозначимих інтересів різноманітних груп людей, що одночасно виступає і як засіб вирішення задач управління загальними справами та має на меті єднання суспільства. Не зупиняючись на детальному дослідженні даного поняття (що безперечно не є завданням нашого дослідження), зазначимо що, у сучасному розумінні політика – це сукупність заходів і дій, спрямованих на досягнення соціально-значимого результату.

В політично-правовій науці існує багато підходів до визначення поняття «політика» (наприклад, загальнонауковий, директивний, марксистський, інституціональний, функціональний, комунікативний, буденно-публіцистичний, етично-цинічний підхід та інші). В межах нашого дослідження ми визначимо основні теоретично-методологічні інтерпретації поняття «молодіжна політика».

В результаті аналізу наукових джерел правової та інших галузей науки, а також положень нормативно-правових актів, нам вдалося відмітити наступні підходи до визначення молодіжної політики:

- конституційно-правовий підхід: молодіжна політика – це конституційно-правових інститут, який включає в себе соціальну політику по відношенню до молоді, молодіжну сімейну політику, економічну політику в сфері фінансового забезпечення, кримінальну політику по відношенню до неповнолітніх [1, с. 6].

- соціологічний підхід: державна соціальна молодіжна політика – це напрям дій держави, щодо регулювання соціальних явищ серед молоді з метою управління соціальними взаємовідносинами і розподілом соціальних ресурсів в даній сфері, а також система спеціальних програм або заходів для забезпечення добробуту, підвищення рівня і якості життя молоді [2; 3, с. 13];

- комплексний підхід: молодіжна політика – це комплексний інститут, який включає в себе соціальну, економічну та правову основу з позиції правової держави з соціально-орієнтованою ринковою економікою та з урахуванням адміністративно-територіального устрою держави [1, с. 7];

- статусний підхід: молодіжна політика – це комплекс заходів державного регулювання соціальних процесів за участі молоді, що обумовлені особливим статусом молоді (а саме: віковим, правовим, реальним, гендерним та номінальним статусом молодої особи);

- муніципальний підхід: молодіжна політика – діяльність державних органів та органів місцевого самоврядування щодо влаштування молоді у територіальні громаді відповідної територіально-адміністративної одиниці;

- нормативно-правовий підхід: молодіжна політика – підгалузь конституційного права, сукупність норм права, які регулюють суспільні відносини, що виникають в зв'язку з державним регулюванням молодіжних процесів в суспільстві;

- інтернально-правовий підхід: державна молодіжна політика – це діяльність уповноважених державних органів в сфері правого регулювання взаємовідносин типу «держава-молодь» [4, с. 22];

- екстернально-політичний підхід: молодіжна політика – це складова частина правової політики в сфері національного, культурного і соціально-економічного розвитку держави, яка виступає цілісною системою заходів (організаційних, правових, інформаційних, фінансово-економічних, кадрових), що створюють умови для становлення молоді [75, с. 31];

- загальнодержавний підхід: молодіжна політика – це концентроване вираження волі держави в сфері регулювання життя молодих осіб, шляхом реалізації молодіжних програм та логічної координованості її з іншими сферами державної політики [6, с. 3];

- інституційно-соціологічний підхід: молодіжна політика – це діяльність держави, що спрямована на створення економічних, правових та організаційних інститутів, гарантій та умов для самореалізації молоді шляхом розвитку її ініціатив та об'єднань [7, с. 11];

- гетерогенно-інституціональний підхід: молодіжна політика – це сукупність гетерогенних інституціональних форм та структур, що сприяє самореалізації молодого покоління в межах духовно-моральної, національно-культурної та політико-правової ідентифікації [6, с. 3];

- інноваційний підхід: молодіжна політика – це інноваційна діяльність держави, яка обумовлена процесом активних змін в усіх сферах суспільного життя та виступає способом прискореного розвитку молоді, вирішення її нагальних проблем [8];

- системний підхід: державна молодіжна політика — це системна діяльність держави щодо конкретної особистості, молоді, молодіжного руху, що має здійснюватися в законодавчій, виконавчій, судовій сферах [9].

Отже, аналізуючи інтероризаційні та екстероризаційні процеси, в яких акумулюються концептуальні підходи до розуміння поняття «молодіжна політика», слід відзначити, що дослідженню питання державної молодіжної політики у сучасному українському суспільстві приділяють увагу законодавці, громадські діячі, філософи, історики, політологи, соціологи, педагоги, психологи, економісти та правознавці. В коло їх наукових інтересів входять різні аспекти державної молодіжної політики, політична та соціальна активність молоді, її соціальне «самопочуття» та соціальний образ, проблеми особистісного росту та розвитку потенціалу, адаптація молоді до умов проживання в українському суспільстві, розвиток відповідних молодіжних та пов'язаних з молоддю інститутів громадянського суспільства.

Аналіз наукових джерел дає змогу відмітити спадковість різних поколінь дослідників молодіжної політики, міждисциплінарні зв'язки у дослідженнях, пошук нових шляхів вирішення проблем теорії та практики молодіжної політики, вироблення конкретних рекомендацій щодо формування та реалізації окремих аспектів молодіжної політики.

Список літератури:

1. Тимофеева Р. И. Конституционно-правовые основы государственной молодежной политики :Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Специальность 12.00.02 - Конституционное право ; Муниципальное право /Р. И.Тимофеева ; Науч. рук. М. Ф. Маликов. -Челябинск,2006. -23 с.

2. Гаврилюк Р.П. Соціальна політика України: теорія та практика - [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.dnpgov.ua/datas Назва з екрану
3. Іванова О. Л. Соціальна політика : теоретичні аспекти курс лекцій / О. Л. Іванова; ред. Ю. Г. Попсуєнко; Нац. ун – т " Києво – Могилянська академія, Школа соц. Роботи. – Київ ; КМ Академія. 2003. – 107 с.
4. Касьянов В.В. Политическая социализация молодежи в условиях современной России: автореферат дис.... доктора социологических наук: 09.00.11. - 23.00.02. – Краснодар, 1999. – 339 с.????
5. Криворученко В. К. Молодежь и молодежная политика. В двух частях / Кафедра социальной политики и социальной работы МосГУ. М. : Московский гуманитарный университет. Ч. 1. 2005. — 216 с. Ч. 2. 2006. — 188 с.
6. Зумакулова З.А. Государственная молодежная политика в современной России: правовые аспекты: автореферат дис.... кандидата юридических наук: 23.00.02. – Ростов на Дону, 2004. – 15 с.
7. Голенкова З.Г. Витюк В.В., Гридин Ю.В., Черных А.И., Романенко Л.М. Становление гражданского общества и социальная стратификация//Социологические исследования. 1995. № 6.- С. 11-15
8. Резолюция научно-практической конференции «Государственная молодежная политика: из прошлого в настоящее и будущее» - [Електронний ресурс] // Режим доступу http://www.youthrussia.ru/index.php?option=com_content&view=article&id=804:konferenciya-gosudarstvennaya-molodegnaya-politika&catid=19:news&Itemid=116 Назва з екрану
9. Дімбровська І. Молодіжна політика в Україні.// Гуцульський край. Часопис Косівського району (Архів до 2013 року) [Електронний ресурс] // Режим доступу <http://gk.if.ua/2012/03/28/5415/> Назва з екрану